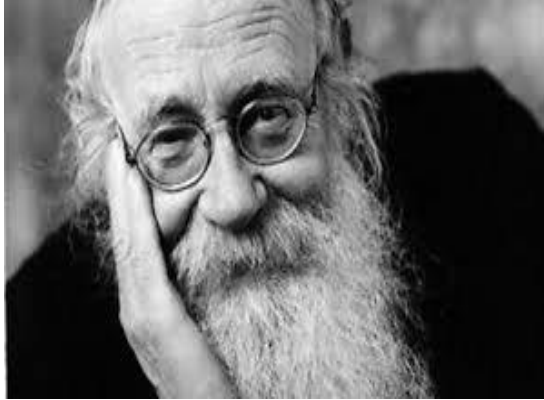

אם משמסר המפתח - פירש"י דמסירת המפתחות קונה ואין נראה לר"י דהא אמר במרובה (ב"ק עט.) כשם שקרקע נקנית בכסף בשטר ובחזקה כך שכירות [קרקע] נקנה בכסף וכו' ולא אמר' דמהני מסירת המפתח אלא כמאן דאמר לך חזק וקני כדאמרינן בהפרה (ב"ק נב. ושם) ומפרש ר"י דהכא שמסר לו המפתח ולא החזיק ומי שיש בידו מפתח כשחל י"ד חייב לבדוק דאותו שאין בידו מפתח איך יכנס ויבדוק מיהו אם הפקיד אדם מפתח ביתו אצל אדם אחר אינו חייב הנפקד לבדוק אלא דוקא כשרוצה להחזיק בבית ולקנותו [וע"ע תו' ב"ק נב. ד"ה כיון ותו' ב"ב נב: ד"ה נעל].

הרב עדוין שטיינזלץ

חבל על דאבדוין ולא משתכחין-ת.נ.צ.ב.ה

אכיף ימא אסיסני ביראתא - אתקן בירונות, אם היו לי פלטין לבנות - לא הייתי קובעם אלא על שפת הים, ותמיד היה משתבח בשפת הים, ובתשובות הגאונים מצאתי: אכיף ימא אסנא בראתא, ופירושו: כך היה משתבח בשפת הים ואומר תמיד: סנאים שעל שפת הים - ברושים הם במקומות אחרים, ולשון זה הגון, סנה בלשון ארמי אסנה, ברוש - ברותא. בין לר' מאיר ובין לר' יהודה - דאיפליגו במתניתין בהרחקה דעבוד רבנן לדאורייתא, חמץ אינו אסור מן התורה בבל יראה ובאכילה אלא משש שעות משעברו שש שעות כדליף לקמן מן אך חלק ומן לא תשחט על חמץ. נבדוק - חמץ בתחלת שש וקודם איסורו יבערנו, למה לי לאקדומי כולי האי, דבשלמא אי אור יממא הוא איכא לתרוצי דמתניתין נמי בשש קאמר אבל השתא תקשה. נבדוק מצפרא - דאיכא הקדמה לזריזים כדאשכחן גבי מילה ובזריזותיה דאברהם שנאמר וישכם אברהם בבקר שלא המתין עד הניץ החמה ומכל מקום בלילה לא הקדים. ואור הנר יפה לבדיקה - בלילה אבל ביום מחשיך ואם תאמר יבדוק לאור היום הא ילפינן לקמן מחיפוש שמצותו כבר. לא יפתח בעידא - לא יתחיל בגירסא אם קבע עת לתורה בלילות לא יתחיל להתעסק בשמעתא. באורתא דתליסר נגהי ארבסר - לילי יציאת שלשה עשר שהוא כניסת ארבעה עשר והוא ליל בדיקת חמץ. דחמירא דידיה הוא - החמץ שבבית שלו הוא. ברשותיה קאי - שהרי עתה הבית שלו. לעשות לו מזוזה - אלמא: מידי דמצוה - עליה רמיא. חובת הדר - לפי שהיא משמרתו, וכתוב ביתך - ביאתך, נכנס ויוצא בה, אבל הכא - בדיקת חמץ דרבנן, דאי משום בל יראה ובל ימצא - הא אמר לקמן דסגי ליה בבטול בעלמא, אי מסיח דעתיה מיניה ומשוי ליה כעפרא, ואמר: כל חמירא דבביתא הדין כו', ורבנן הוא דאצרוך בדיקה, והשתא, כי האי גוונא, מיבעיא לן טורח זה על מי מוטל. מסירת מפתח - הוא קנין השכירות, ואם עד שלא מסר המפתח נכנס ליל ארבעה עשר - חלה חובת הבדיקה על המשכיר, שעדיין היתה ברשותו, ואף על פי שמסר לו ביום - כבר חלה חובה עליו. בארבעה עשר - שחרית, מי מחזקין ליה להאי משכיר דודאי בדקו אמש כמצות חכמים, אי לא. למאי נפקא מיניה לישייליה - להאי, אם בדקו אם לאו. כגון דליתיה להאי - משכיר למישייליה, ומיבעי לן לאטרוחי להאי שוכר לבדוק מספק, מאי? נאמנין על ביעור חמץ - להעיד בארבעה עשר שבדקו בעליו אמש. מאי טעמא נאמנין - הא לאו בני אסהודי נינהו, לאו משום דבלאו אמירה דידהו נמי מחזקין ליה בדוק, דודאי לא עבר זה על דברי חכמים, ואפילו הוא עם הארץ לשאר דברים - חבר הוא לענין בדיקה, דהכל זריזין.